

HOITOSUUNNITELMA

HELSINKI, KULOSAARI JA HERTTONIEMI

Kulosaari, pronssikautinen hautaröykkiö, Kulosaaren puistotie (91010020)

Herttoniemi, pronssikautinen hautaröykkiö, Hitsaajankadun ja Itäväylän väli (91010021)

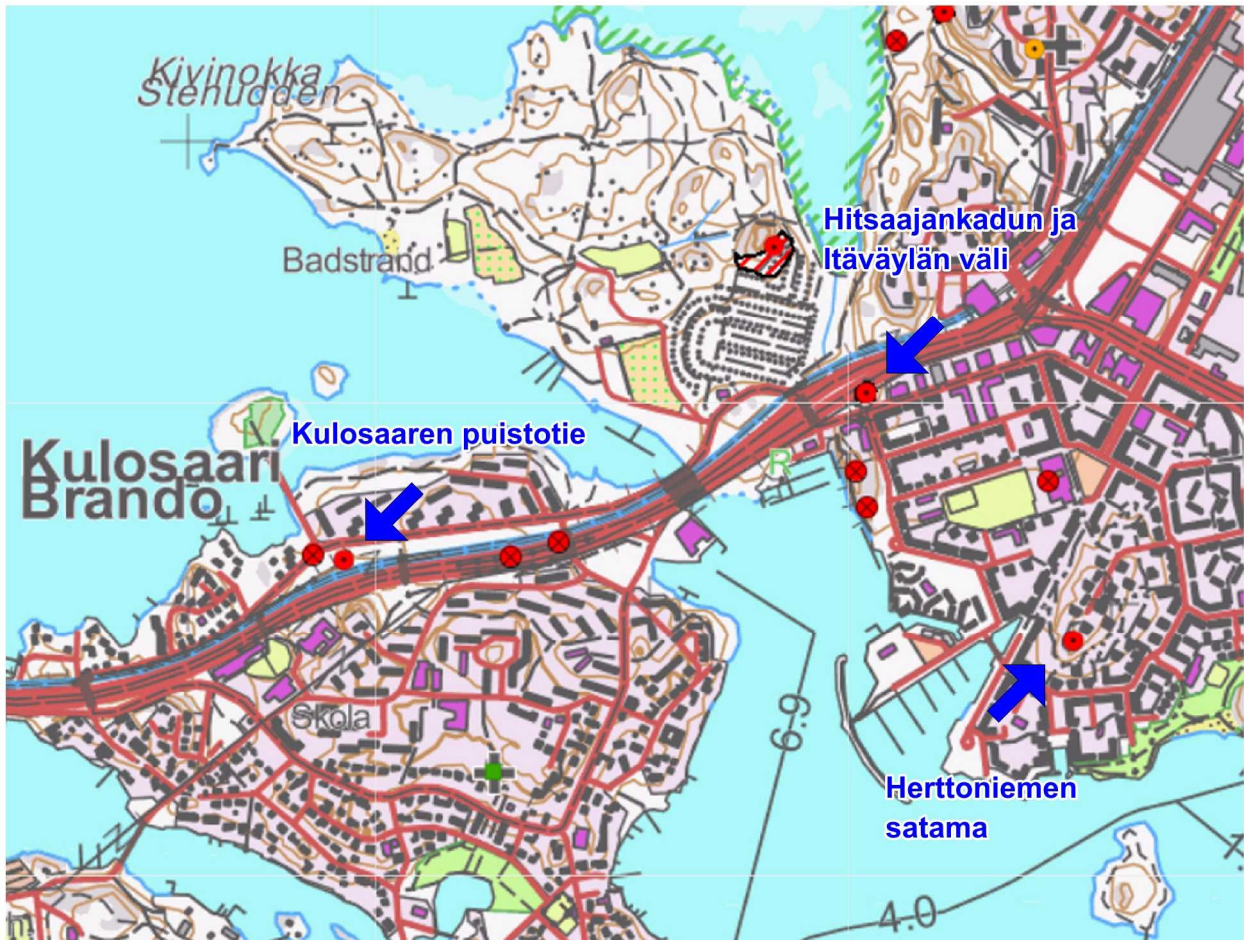
Herttoniemi, pronssikautinen hautaröykkiö, Herttoniemen satama (91010022)

Helsingin kaupungin museo/Heini Hämäläinen

Johdanto

Tämä on hoitosuunnitelma kolmelle esihistorialliselle hautaröykkiölle, jotka sijaitsevat Helsingin Kulosaarella ja Herttoniemessä. Kohteiden muinaisjäännösrekisteritunnukset mainitaan otsikossa. Arkeologian harrastajat ANGO ry on ilmaissut halukkuutensa hoitaa kohteita vapaaehtoistyönä. Seurauksena tästä olen laatinut hoitosuunnitelman näille kolmelle röykkiölle ja hoitotoimia tehdään ohjeen mukaisella tavalla. Kiinnostus hoitaa kohteita on erittäin ilahduttavaa, sillä Helsingistä tunnetaan varsin vähän tämän muinaisjäännöstyyppin edustajia ja hoitotoimet edesauttavat kohteiden säilymistä.

Kohteiden kunto ja niiden ympäristön tila on käyty tarkastamassa kesäkuussa 2015. Hoito-ohjeeseen kirjatut toimenpiteet on kirjoitettu havaintojen pohjalta. Hoito-ohjetta laadittaessa on myös tutustuttu aiemmin laadittuihin kuvailuihin kohteista sekä aiempiin hoito-ohjeisiin, sikäli kun niitä on ollut.

Kuvaan on merkitty nuolilla hoitosuunnitelmassa kuvailut röykkiökohteet nimineen. Taustakartta on Museoviraston ylläpitämä museokartta. Kulosaari sijaitsee noin 4 km Helsingin rautatieasemasta itäkoilliseen. Muokkaus H. Hämäläinen/HKM.

Pronssikautinen hautaröykkiö, Kulosaaren puistotie, mjrek 91010020.

Kohteen sijainti

Pronssikautinen hautaröykkiö sijaitsee nykyään varsin urbaanilla paikalla Kulosaaren pohjoisosassa Kulosaaren puistotien ja Itäväylän välillä. Se sijaitsee noin 130 metriä Kulosaaren metroasemasta länteen, vieressä sijaitsee paikoitusalue ja kohteen eteläpuolella kulkee metrorata. Kohde sijaitsee nykyään noin 140 metrin päässä meren rannasta.

Yleiskuvaus

Kohde sijaitsee kallioalueella metroradan ja Kulosaaren puistotien välissä. Maasto laskee hieman itä-koilliseen. Kallio, jonka päällä röykkiö sijaitsee, on louhittu röykkiön pohjois- ja länsipuolelta, joten ympäristö on muuttunut rajusti. Röykkiö on pysynyt varsin kompaktina, mutta muoto on epämääräinen. Röykkiö on pienehkö, matala ja turpeensekainen. Sen halkaisija on noin 4-5 metriä ja korkeus puolisen metriä. Kohteen ympärille on pystytetty kivipaadet, joita yhdistää metallikettinki. Joitakin yksittäisiä kiviä on kierinyt kettinkien ulkopuolelle. Kohteen lähiympäristö on puustosta avointa, mutta kauempana kasvaa lehtipuustoa ja mäntyjä.

Röykkiön on kartoittanut Nils Cleve vuonna 1931 ja inventoinut Veikko Lehtosalo vuonna 1962. Kohdetta ei ole kaivettu. Kohde sijaitsee kaupungin viheralueella ja se on merkitty asemakaavaan. Paikalta on aikanaan ollut hieno merinäköala, jonka nykyään peittää rannan lehtipuusto, asutus ja muu rakentaminen lähes kokonaan. Kohdetta on hoitanut Helsingin kaupunki (maanomistaja) osana muuta alueen ympäristön hoitoa. Tämän ansiosta kasvillisuus on pysynyt matalana kohteen välittömässä läheisyydessä.

Kulosaaren puistotien röykkiö etelästä kuvattuna. Taustalla Kulosaaren puistotie. Yksi röykkiötä reunustavista kivipaasista on kaadettu. Röykkiön päällä kasvaa mm. koivun taimia ja korkeaa heinää ym. kasveja. Kuva: H. Hämäläinen/HKM 22.6.2015.

Yleiskuva rökkiöstä pohjoisesta Itäväylälle päin. Kuvassa näkyvät hyvin nuoret koivuntaimet sekä vasemmalla laidalla nuori mänty. Myös kuvassa oikealla näkyvä punertava ruusun taimi poistetaan. Rökkiön päältä ja läheisyydestä niitetään korkea heinä. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Kasvisto

Rökkiön päällä ja välittömässä läheisyydessä kasvaa korkea heinää sekä horsmaa, juolavehneä, maksaruohoa, kukkia, koivuntaimia, ruusupensaain taimia ja mänty. Kohteen lähiympäristö on nuorta vesakkoa lukuun ottamatta varsin avoin. Hieman kauempana rökkiöstä kasvaa mm. kookkaampia pihlajia, koivuja, mäntyjä ja haapoja. Paikalla on kohtuullisen niukka kalliokasvillisuus. Rökkiön ympärillä on paikoin avokalliota kulutuksen johdosta. Ei erityistietoa eläimistä (tosin paikkaa puolusti tomeri kirjosiippo käydessäni paikalla 22.6.2015).

Kulutus ja käyttö

Kohde on helposti saavutettavissa. Kohteelle on syntynyt luonnollinen polku pohjoispuolelta Kulosaaren puistotieltä, mistä rökkiölle pääsee helposti. Kohteen ympärillä sijaitsee runsaasti asutusta ja kohteella on todennäköisesti merkitystä paikallisena käyntikohteena. Kohteella havaitut roskat (mm. käytetty injektioruisku) ainakin kertovat kohteella vierailuista. Kulutus on arviolta kohtuullista. Rökkiön päällä ja ympärillä on turvetta, joka pitää maa-ainesta paikoillaan. Paikoin on myös paljaaksi kuluneita alueita, mutta muuten kohteen ympäristöä peittää heinikkoinen turve.

Kaadetun kivipaaden vierestä löytyi käytetty injektioruisku. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Varustus

Yhteen kivipaateen on ollut kiinnitettynä Museoviraston metallinen opaskyltti, mutta se on korrodoitunut huonoon kuntoon ja irronnut. Kyltti on aseteltu paaden päälle (kuva vieressä). Kohteelle olisi hyvä kiinnittää uusi infokyltti.

Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Hoito-ohje

Hoidon perusteluna on muinaisjännöksen säilymisen parantaminen ja kohteen näkyvyyden parantaminen. Kohteen hoidon yleistavoitteena on estää vesakon kasvu ja juurtuminen röykkiöön sekä röykkiön lähiympäristön pitäminen avoimena.

Hoidossa korostuvat maisemanhoito. Kohteen ympäristö siivotaan roskista. Kohteelle on ehtinyt kasvaa nuorta vesakkoa, joka on syytä poistaa, jotta ne eivät juurillaan vaurioita kohdetta. Röykkiön päällä ja välittömässä läheisyydessä kasvavat koivun, männyn, pihlajan, ruusun vesat ja taimet poistetaan vaurioittamatta röykkiön rakenteita. Samoin korkea heinä niitetään ja niittojäte poistetaan. Kesäisin heinät röykkiön päällä ovat niin korkeita, että röykkiön kiviä ei juuri erota. Niittoa ja vesakon raivausta tehdään muutaman metrin säteellä röykkiöstä. Toimenpiteiden avulla kohteen näkyvyys paranee ja röykkiön kivet tulevat paremmin esille. Jos kasvijätettä syntyy runsaasti, on syytä ottaa yhteyttä HKR:oon (Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosastolle) jätteen poiskuljetuksen järjestämiseksi.

Rakenteiden kunnostamiselle ei ole tarvetta. Röykkiötä ei ole toistaiseksi korjattu. Sikäli kun ilkivaltaa tai röykkiön hajottamista havaitaan, röykkiön kivet kasataan takaisin röykkiöön.

Tällä kohteella jo suhteellisen pienet säännölliset toimenpiteet parantavat kohteen näkyvyyttä ja säilymistä. Kohde soveltuu hyvin Ango ry:n hoitokohteeksi. Kohde sopii hyvän saavutettavuutensa ansiosta myös mainiosti käyntikohteeksi ja opetuskäyttöön.

Kohteella ei ole havaittu voimakasta ilkivaltaa. Yksi kookkaista röykkiötä reunustavista kivipaasista on kaadettu ja muutamaa kivipaatta on spreijattu. Helsingin kaupungin rakennusvirastoa pyydetään nostamaan kivipaasi takaisin paikoilleen. Kohteen varustaminen uudella infokyltillä saattaisi vähentää ilkivaltaa.

Yleiskuva kohteesta lännestä kuvattuna. Taustalla Itäväylän liikennettä. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Pronssikautinen hautaröykkiö, Hitsaajankadun ja Itäväylän väli, mjrek. 91010021

Kohteen sijainti

Pronssikautinen hautaröykkiö sijaitsee Herttoniemen lounaisosassa Hitsaajankadun ja Itäväylän välissä. Kohde sijaitsee kalliolla, jota on louhittu pohjois- (Itäväylä) ja eteläpuolelta (Hitsaajankatu), siten että röykkiö on jäänyt 'harjanteen' päälle. Ympäristö on varsin urbaani, Itäväylä suhisee vieressä. Kohdetta ympäröivät ajoväylät, asutus sekä liikekorttelit ja merelle on vain kapea näkymä lännen suunnalla. Kohde sijaitsee nykyään noin 130 metrin päässä meren rannasta.

Kohde sijaitsee voimalinjan alla, minkä vuoksi ympäristöä raivataan säännöllisesti. Röykkiö erottuu parhaiten länsilounaan suunnalta, missä maasto laskee voimakkaasti. Tällä laidalla on syytä olla varovainen hoitotoimia tehdessä.

Kohteen itäpuolella kalliorinteessä on vanha, ilmeisesti ainakin Senaatinkartastossa 1800-1900-lukujen vaihteessa näkyvä pengerreretty tie ja muita epämääräisempiä kivirakenteita. Tämä mainitaan muinaisjäännösrekisterissä. Kesäkuussa 2015 tehdyllä kohdekäynnillä näiden tilaa ei tarkastettu.

Hautaröykkiö sijaitsee Herttoniemessä Hitsaajankadun ja Itäväylän välissä. Yllä kuvattuna idästä, taustalla Itäväylä ja voimalinjan pylväistö. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Yleiskuvaus

Röykkiö on laaja ja matalahko, kivistä kalliopohjalle koostettu epämääräinen röykkiö. Röykkiö on halkaisijaltaan noin 13-15 metriä. Se on tutkittu vuonna 1886 ja entistetty sen jälkeen. Kohteelta ei saatu esinelöytöjä. Kohteen on inventoinut vuonna 1962 Veikko Lehtosalo (kohde 184 inventointikertomuksessa). Kaikkiaan Herttoniemestä tunnetaan neljä pronssikautista hautaröykkiötä, joista kaksi on kokonaan tuhoutunut. Mistään röykkiöstä ei kaivauksissa tullut esiin esinelöytöjä.

Kohteen ympärillä on kivipaadet, joihin kiinnittyvät rautaketjut. Yhteen kivipaateen on ollut kiinnitettynä Museoviraston metallinen opaskyltti, mutta sitä ei enää ole paikalla. Kohteelle olisi hyvä kiinnittää uusi infokyltti.

Kohde kuvattuna lännestä. Röykkiö erottuu hieman huonosti kallion päältä, lähinnä erottuvat sitä ympäröivät kivipaadet. Röykkiön ympäristö on raivattu korkeasta puustosta voimalinjan johdosta. Röykkiön länsipuolella maasto laskee jyrkästi. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Kohteeseen on tehty hoidon ja käytön erikseen raportoitu tarkastus 26.4.2007 (Päivi Maaranen 9.1.2012, Museoviraston arkistossa). Raportissa kerrotaan, että maastoon tehdyllä tarkastuskäynnillä todettiin, että kohde on raivattu muutama vuosi sitten ja sovittiin, että vesakonpoistoa ja muuta raivausta on perusteltua jatkaa. Kohde on myös voimalinjan alla, minkä vuoksi kohdetta raivataan säännöllisesti. Kohdetta hoitaa Helsingin kaupunki (maanomistaja) osana muuta alueen ympäristön hoitoa (hoitorekisteri kohde 999000432). Kohde on merkitty asemakaavaan.

Kasvisto

Röykkiön päällä ja välittömässä läheisyydessä kasvaa nuoria pihlajia, ruusupensaita, kuusia sekä kenttäkerroksessa kallioimarretta, heinäkasveja ja monenlaisia kukkivia kasveja. Röykkiön reunoilla kasvaa myös pihlajia ja koivuja ja kenttäkerroksessa mustikkaa ja pensaskerroksessa mm. vadelmaa ja horsmaa. Röykkiön eteläreunalla kasvaa rypäs jo kookkaaksi venähtäneitä pihlajia. Röykkiön ja Hitsaajankadun välissä on vyöhyke korkeaa lehtimetsää. Ei erityistietoa eläimistä.

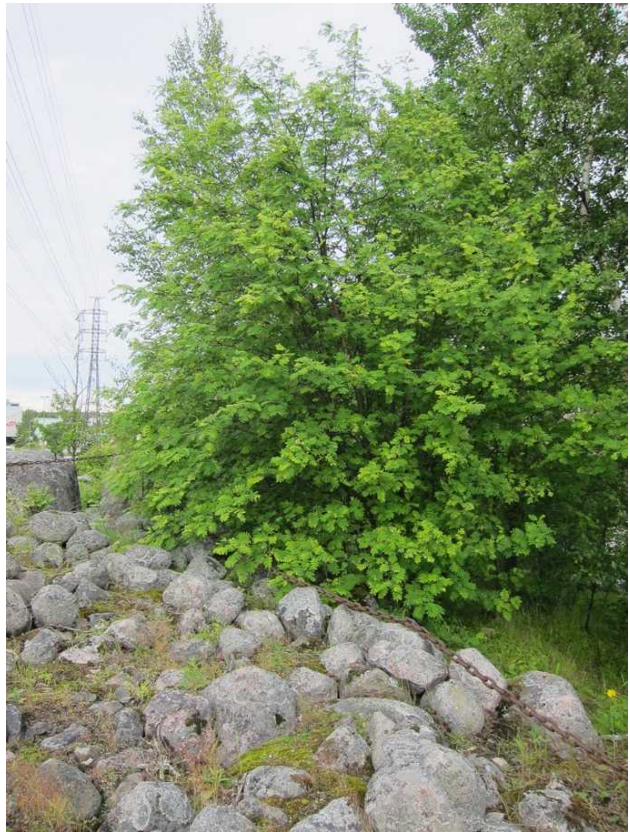
Kenttäkerroksen ja pensaskerroksen kasvillisuutta on runsaasti röykkiön reunamilla ja jonkin verran röykkiön päällä. Kuva otettu idästä. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Varustus

Yhteen kivipaateen on ollut kiinnitettynä Museoviraston metallinen opaskyltti, mutta se on kadonnut. Kohteelle olisi hyvä kiinnittää uusi infokyltti.

Kulutus ja käyttö

Kohteelle kulkee polut etelästä ja idästä Hitsaajankadulta. Polku itäpuolelta on loivin. Rinne länsilounaan puolella on jyrkkä. Kohde on helposti saavutettavissa, mutta osa poluista on jyrkähköjä. Kohteen ympärillä liikkuminen on hankalaa runsaan kasvuston johdosta. Kohteen ympärillä sijaitsee runsaasti asutusta ja kohteella on todennäköisesti merkitystä paikallisena käyntikohteena. Kulutus on arviolta kohtuullista, en havainnut kohteella juurikaan roskia. Tosin voimalinjan alustan raivaus säännöllisesti kuluttaa ympäristöä. Röykkiön kivet keikkuvat helposti röykkiön päällä kävellessä.

Vasemmassa kuvassa näkyy polku kohteelle idän suunnasta. Oikealla kuvassa näkyy pihlajarypäs, joka kasvaa jo kookkaana rökkiön reunalla. Pihlajan raivaaminen on sen koon johdosta haastavaa. Kuva: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Hoito-ohje

Hoidon perusteluna on muinaisjäännöksen säilymisen parantaminen ja kohteen näkyvyyden parantaminen. Kohteen hoidon yleistavoitteena on estää vesakon kasvu ja puiden juurtuminen rökkiöön sekä matalan kasvillisuuden poistaminen rökkiön reunoilta.

Hoidossa korostuvat maisemanhoito, sillä rakenteiden kunnostamiselle ei ole tarvetta. Kohteen ympäristö siivotaan roskista. Rökkiön päällä ja välittömässä läheisyydessä kasvavat kuusien, pihlajan ja muiden lehtipuiden taimet poistetaan vaurioittamatta rökkiön rakenteita. Samoin korkeaa heinää niitetään tarvittaessa ja niittojäte poistetaan. Parin metrin säteeltä rökkiöstä raivataan myös kenttäkerroksen varvikkoo harkinnan mukaan. Haastavampi raivattava on hieman kookkaammaksi kasvanut monivartinen pihlaja rökkiön eteläreunalla. Se kasvaa rökkiön reunalla ja saattaa kasvaessaan ja/tai kaatuessaan juurillaan vaurioittaa rökkiötä. Sen poistamiseen vaadittaisiin apua HKR:n viherosastolta (Helsingin kaupungin rakennusvirastoon). Jos kasvijätettä syntyy hoitotoimissa runsaasti, on syytä ottaa yhteyttä HKR:oon viherosastolle jätteen poiskuljetuksen järjestämiseksi. Kasvijäte (ja muu kookkaampi jäte) kasataan yhteen kohtaan poiskuljetusta varten.

Jo pelkästään kasvillisuuden raivaaminen edesauttaa kohteen säilymistä. Sen näkyvyys paranee ja rökkiön kivet ja rakenne tulevat paremmin esille. Rökkiön reunoja raivaamalla on myös helpompaa tutustua kohteeseen ja ymmärtää sen muoto.

Kohteella ei ole havaittu voimakasta ilkkivaltaa. Mainitut hoitotoimenpiteet edesauttavat röykkiön säilymistä ja sen näkyvyyttä ja toiminta sopii mainiosti arkeologian harrastajien tehtäväksi.

Röykkiön länsilaidalla kasvaa matalia kuusentaimia, jotka poistetaan hoitotoimenpiteissä. Seuraavissa kahdessa kuvassa näkyy myös röykkiön päällä kasvavia lehtipuiden taimia, jotka poistetaan. Kuvat: H. Hämäläinen /HKM 22.6.2015.

Pronssikautinen hautaröykkiö, Herttoniemen satama, mjrek. 91010022

Kohteen sijainti

Röykkiö sijaitsee Herttoniemen Sorsavuorenpuistossa Herttoniemeen rakennetun uudisasutusalueen keskellä. Kohde sijaitsee Herttoniemen metroasemalta noin 800 metriä etelään. Röykkiö sijoittuu silokallion nyppylämäiselle laelle länteen viettävän rinteeseen äärelle. Siltä avautuu näköala merelle, jonka uudisrakennukset nyttemmin peittävät. Ympäristö on kunnostettu puistoksi, mutta lähimmät rakennukset ovat vain kymmenien metrien päässä röykkiöstä. Pronssikaudella röykkiö on sijainnut pienellä kallioisella saarella mantereeseen tuntumassa.

Röykkiölle on tehty peruskunnostus vuonna 2005. Syynä tähän on ollut ilkivalta: röykkiöstä on vieritetty runsaasti kiviä syksyllä 2003. Kunnostuksen jälkeen kohteen hoidosta on vastannut Helsingin kaupunki osana normaalia viheralueiden hoitoa. Viimeinen maininta muinaisjäännösten hoitorekisterissä on vuodelta 2007. Kunnostuksen johdosta kohteesta on hyvä kuvaus hoitorekisterissä. Myös hoidon tavoitteet on kirjattu seikkaperäisesti. Samoja hoitotoimia voidaan toteuttaa nyt Ango ry:n ryhtyessä hoitamaan kohdetta. Tässä hoitosuunnitelmassa olen hyödyntänyt aiemmin kerättyä tietoa ja hoito-ohjeita sekä kesäkuussa 2015 tehdyn tarkastuksen havaintoja.

Yleiskuvaus

Kallion korkeimmalla laella, melko jyrkästi länteen viettävän rinteeseen yläpuolella sijaitsee vaihtelevankokoisista kivistä ja maasta rakennettu kiviröykkiö. Kohteen lähiympäristössä kallioiden rinteillä ja lakialueilla sekä kallion juurella on runsaasti uusia kerrostaloja uuden asuinalueen rakennuksen tuloksena.

Röykkiön koko on noin 10 x 9 metriä ja se on profiililtaan epämääräinen. Rakennusaineena ovat vaihtelevankokoiset kivet sekä lohkat ilman maatäytettä. Pohjoisesta neljänneksestä puuttuu

kiviä. Tällä reunalla kasvaa kanervaa. Kallion alarinteillä näkyi jonkin verran rökkiöstä vieritettyjä kiviä.

Röykkiön lähellä kalliolla mainitaan sijaitsevan myös vanhat rakennuksen perustukset, mutta näitä ei käyty 2015 tarkistamassa.

Röykkiö on tutkittu muiden herttoniemeläisrökkiöiden tapaan vuonna 1886 (J. R. Aspelin, kaivauskertomus arkistossa). Kaivauksissa rökkiöstä löytyi palanutta luuta, hiiltä ja hevosen hammas, mutta ei esinelöytöjä. Aspelinin mukaan rökkiö oli jo ennen kaivausta osittain tuhoutunut, sillä siitä oli myyty vuonna 1884 kiviä. Röykkiötä entistettiin kaivausten jälkeen mutta entistämässä ei ilmeisesti pyritty alkuperäiseen asuun. Kohteen on inventoinut vuonna 1962 Veikko Lehtosalo (kohde 187 inventointikertomuksessa)

Kuva rökkiöstä vuodelta 1929.

Kasvisto

Kohteella on erittäin niukka kalliokasvillisuus. Valtapuuna kitukasvuista mäntyä, pensaskerros vähäinen, kenttäkerros vähäinen. Röykkiön kivien väleissä on turvetta ja rökkiön päällä kasvaa vadelmaa, pihlajia ja keskellä rökkiötä kasvaa mänty. Mänty ei ole korkea, mutta avaralla kasvupaikalla se on kasvanut paksuksi. Röykkiön koillisnurkalla rökkiön ulkoreunalla kasvaa nuoria pihlajia (alle 4 metriä korkeita) ja vadelmaa. Pohjoisreunalla kasvaa kanervaa. Ei erityistietoja eläimistä.

Varustus

Kohteella on Museoviraston informaatiotaulu, joka on jossain vaiheessa sotkettu valkoisella maalilla, mutta puhdistettu, kun kohteella käytiin tarkastuskäynnillä 2015. Kalliolle rökkiön viereen johtaa portaat kallion juurella olevasta puistosta.

Kuva röykkiön alarinteestä, kun röykkiöstä on vieritetty kiviä. Markku Heikkinen/HKM 11.9.2003.

Kuva röykkiön, kun röykkiöstä on vieritetty kiviä ympäristöön. Markku Heikkinen/HKM 12.10.2004.

Kuva röykkiöstä peruskunnostuksen jälkeen. Markku Heikkinen/HKM 9.8.2005.

Edellisen kuvaparin kanssa lähes samasta kuvakulmasta otetut kuvat. Kuva etelästä. Sama mänty kasvaa röykkiön keskellä. Heini Hämäläinen/HKM 13.6.2015.

Kohde lounaasta kuvattuna. Kallion rinteillä on joitakin röykkiöstä vieritettyjä kiviä. Heini Hämäläinen/HKM 13.6.2015.

Kohde pohjoisesta kuvattuna. Röykkiön päällä ja reunoilla kasvaa lehtipuiden vesoja, vadelmaa sekä reunalla kookkaampia pihlajia. Pihlajien ja vesojen poistamisella röykkiön muoto tulee paremmin esille. Heini Hämäläinen/HKM 13.6.2015.

Kuva pohjoisesta vuodelta 2000. Markku Heikkinen/HKM vuonna 2000.

Kuva pohjoisesta vuodelta 2015. Vesakkoa raivataan muutaman metrin säteellä rökkiöstä. Heini Hämäläinen/HKM 13.6.2015.

Kulutus ja käyttö

Kohteella on merkkejä käytön aiheuttamasta kulutuksesta ja käytön sekä paahteisuuden synnyttämästä kasvillisuuden vähenemisestä. Kasvillisuus erittäin herkkä kulumiselle. Kohteella on suuri merkitys paikallisena käyntikohteena. Tästä kertoo ympäristössä risteilevät lukuisat polut. Kohteelle kulkee polku Sorsavuorenkujan (kohteen eteläpuolella) eteläpäästä. Vaihtoehtoisesti kohteelle nouseaan kaakosta portaita ylös kalliolle.

Hoito-ohje

Aiemmin jo todettiin, että Sorsapuiston rökkiön peruskunnostus on tehty vuonna 2005. Rökkiön kiviä oli vieritetty kallion rinteille syksyllä 2003 ja rökkiö on kasattu 2005. Tämän jälkeen kohde on siirtynyt ylläpitävään hoitoon kaupungin puistonhoitotyöhön liittyen. Hoitoalue rajautui tuolloin rökkiöön ja sen läheisyyteen noin 5 metrin säteellä eikä aluetta ole tarkoitus laajentaa tässä hoito-ohjeessa.

Aiemmassa hoito-ohjeessa todetaan, että hoidon perusteluna on muinaisjäännöksen säilymisen parantaminen ja sen tuhoutumisen ehkäiseminen. Kohteen hoidon yleistavoitteena on estää rökkiön kasvittuminen ja puiden juurtuminen siihen.

Kohteen hoidon erityistavoitteena on estää rökkiön hajottamista säännöllisellä valvonnalla sekä kunnostuksella ja sitä kautta ennaltaehkäistä ilkivaltaa. Kohde on ilkivaltaherkkä sijainniltaan uudehkon kerrostaloalueen keskellä ja aivan kallion jyrkän rinteiden reunalla.

Maisemaa hoidetaan siivoamalla maastoa. Maatuva eloperäinen aines poistetaan rökkiöstä ja sen välittömästä läheisyydestä vaurioittamatta rökkiön rakenteita. Rökkiön päällä ja läheisyydessä kasvavat puiden taimet poistetaan. Vesakonpoistolla estetään puuvartisen kasvillisuuden juurtuminen rökkiöön. Keskellä rökkiötä kasvava mänty on ongelmallinen. Sen poistamiseen vaadittaisiin apua HKR:n viherosastolta. Mänty on muodostunut jo maisemaelementiksi ympäristössään lähistön asukkaille. Toisaalta sen kasvaminen ja/tai kaatuminen vaurioittaisi rökkiötä pahasti. Tässä vaiheessa en lähtisi puun kaatoon, vaan harkitsisin tätä vielä. Mänty saattaisi olla parempi kaataa esim. talvella. Muutoinkin kookkaampien puiden kaataminen rökkiön reunoilta tällaisella suositulla ulkoilualueella tehdään harkiten, jotta alueella säilyisi maisemapuita eikä avoimen ja puuvaltaisen alueen erot ole jyrkkiä.

Tarvittaessa myös korkeaa heinää niitetään ja niittojäte korjataan pois. Jos kasvijätettä syntyy hoitotoimissa runsaasti, on syytä ottaa yhteyttä HKR:oon (Helsingin kaupungin rakennusvirastoon viherosastolle) jätteen poiskuljetuksen järjestämiseksi. Kasvijäte (ja muu kookkaampi jäte) kasataan yhteen kohtaan poiskuljetusta varten.

Kohteella tehdään tarvittaessa myös rökkiön rakenteiden kunnostamista. Rökkiöstä vieritetyt kivet palautetaan paikalleen rökkiöön ja täytetään rökkiöön tehdyt kuopat. Kunnostamisen jälkeen seurataan kohteen kuntoa sekä ilmoitetaan mahdollisesta ilkivallasta.

Kohteella on infotaulu, joka tarkastuskäynnillä (kesäkuu 2015) oli kohtuullisessa kunnossa. Se oli puhdistettu valkoisesta maalista. Varustamiselle ei ole lisätarvetta. Aiemmassa hoito-ohjeessa mainitaan että, mikäli rökkiöön kohdistuva ilkivalta jatkuu, olisi hyvä saada alueella ilmestyvään paikallislehteen kirjoitus rökkiöstä ja sillä tavoin yrittää vaikuttaa asukkaisiin. Lisäksi taloyhtiöiden hallituksille lienee asiallista tiedottaa kohteesta ja pyytää vanhempia informoimaan lapsia rökkiön merkityksestä. Näihin toimiin on syytä ryhtyä, jos ilkivalta jatkuu.

Kohde on helposti saavutettavissa ja se on varsin tyypillinen oman muinaisjäännösryhmänsä edustaja. Kohde soveltuu hyvin arkeologian harrastajien hoitokohteeksi, joskin on muita kohteita vaativampi, jos rökkiön rakenteita joudutaan korjaamaan. Jo pelkästään kasvillisuuden raivaaminen ja säännöllinen valvonta edesauttaa kohteen säilymistä. Kohde sopii myös erinomaisesti opetuskohteeksi ja käyntikohteeksi.

Helsingissä 26.6.2015 Heini Hämäläinen/Helsingin kaupunginmuseo

Sähköiset lähteet

Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri sekä muinaisjäännösten hoitorekisteri:

<https://www.museoverkko.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Kyllikki Rosenströmin sähköpostiviestit (Arkeologian harrastajat Ango ry)

Satu Mikkonen-Hirvosen sähköpostiviestit (Museoviraston Länsi-Suomen muinaisjäännösten hoidosta vastaava intendentti)